

Bogdan ULMU

File dintr-un jurnal teatral

Disparația profesorului Ion Zamfirescu m-a făcut să meditez, cu voce tare, chiar și în fața studenților, asupra vitregei sorți a manualului (cursului) de istoria universală a teatrului (sau istoria teatrului universal). După cel imperfect – din motive de epocă – al lui Octav Gheorghiu, după cel minunat, dar neterminat al recent plecatului profesor, după Ion Marin Sadoveanu (util, dar incomplet), după cel expedit de către Ovidiu Drimba (pe care, desigur, nu-l preocupă teatrul în mod special), după cel extrem de rezumat al lui Vito Pandolfi, iată că rămâne, până la urmă, cel mai aproape de un curs perfect, volumul semnat de trioul Ileana Berlogea, Silvia Cucu, Eugen Nicoară. Chiar dacă, din motive de cenzură, și cartea lor a fost obligată să facă trimiteri la Lenin sau Ceaușescu...

Cineva care să se apuce acum de o *istorie up to date, treimiistă* nu există. Chiar un colectiv dezinteresat și bine intenționat tot n-ar putea duce la capăt opul, din motive de bani: plata autorilor plus tiparul ar costa azi cam... un miliard de lei! Cine dă un miliard pentru așa ceva? Când doar douăzeci-treizeci de amețiti pe an ar dori să cumpere realmente cartea (care nu poate fi ieftină, din moment ce are peste 800 de pagini!).

Dar retipărirea cărții celor trei (ușor scurtată!) ar fi posibilă: chiar dacă la teatru sunt studenți puțini. În fond, și bolnavii de porfirie (care nici ei nu-s deloc navii!) au dreptul la medicamente din import...

Montez iar la Timișoara, după una și ceva, *Leonce și Lena* – piesă care, pe dinafară, părea teribilă! La lucru se vede cât e de ne-teatrală! Poezie multă! Frazе superbe, dar teatrul, vorba lui nenea lancu, nu e literatură...

Nu despre spectacolul meu însă vreau să vorbesc, ci despre minunata atmosferă din... BUFETUL teatrului. Spațiu eterogen, în care, ca-n piesa lui V.I. Popa, etniile se tolerează în prima fază, înfrățindu-se până la urmă. Nemți, unguri, sârbi, olandezi (sic!), români, ruși, bulgari se întălesc zilnic, între 9 și 3 p.m., apoi la spectacol (în antract și după), discutând despre multe și mărunte...

Domnul Traian, șeful barului, fan al artiștilor tuturor teatrelor, plus cele două frumoase „mâini” ale sale (Mimi și Vio), vin la masă și-ți oferă ceștii că-ți place: cafea, bere,

whisky, vodcă, merdenele, suc, covrigi mari și buni („volane” li se spune aici), savarine, apă plată, crenvurști, ceai etc.

Revenind la barul teatrului: în câte o zi e pustiu; alteori nu-s locuri! Vine Bebe Costinaș și-i citește lui Buju Ternovits din cartea lor de interviuri; se beau cam 10 beri pe chestia asta. Mai poposește domnul Șvarț, din Olanda (fostul sunetist al trupei Phoenix), și-și lecturează cele 10 gazete pe care le cumpără zilnic (un român de-aici nu și-ar permite luxul acesta). Prietenul meu Bernd von Bomches, din Germania (care joacă în cele trei spectacole montate de mine, recent), vorbește despre grădina lui zoologică din Timișoara – unde locuiește cu minunata doamnă Persi, muza sa, și autoarea kilogramelor adăugate de mine după vizita la ei la masă.

De la Național poposesc printre noi o... ieșeancă! (excelenta actriță Laura Avarvarei) și un reșitean (actorul Romeo Ion, cu care am lucrat în capitala Carașului, mare și ca autor de desene). Actorul Damian Oancea de la Național, care a jucat cândva *Nae Gîrmea*, în regia mea, la Satu Mare, face pariuri tip: „în ce teatru s-a montat *Regele moare* cu Aura Buzescu și Mihăilescu-Brăila”. Eu zic Naționalul din București; el susține că Nottara. Deci are să-mi dea trei beri. Vine și Marc Ossau, actor german care joacă în *Leonce...*, *Valerio*. Om minunat, naiv, încercând să se adapteze tranziției balcanice: realizez ce greu îi e – noroc că soția sa, Anda Gandi (minunată colegă!), directoarea Teatrului German, îl ajută și-l apără de capcanele boemei... Nelu Opra, compozitorul meu timișorean de peste un sfert de secol, îmi oferă un ceai (în care o bestie a turnat 50 ml de vodcă!) și-mi propune un restaurant magnific după repetiție: *Nea Mărin* (cea mai bună ciorbă de burtă din țară, tată!). Apoi mă anunță că are patru șalăi pentru gătit, într-o curte cu grătar și cuptor la țară.

Apare Gogulea – sentimental poet și difuzor de carte: masiv, cu început de calviție, cu față de Portos și inimă pe măsură, omul care a organizat, la Galeria „Buzunar” de la Bastion, lansarea apoplectică (sic!) a cărții *Epistolar cu trei proști* (unul dintre ei fiind eu).

Vă mai trebuie argumente pentru afirmația: *iubesc Timișoara?!...* (ian.-feb.2002).